

NAV som tilrettelegger for utdanning

Status om NAVs virkemidler til studentene:

- utdanning som arbeidsrettet tiltak
- mentorordningen
- tilretteleggings- og oppfølgingsavtalen

Nedsatt funksjonsevne

Undervisningsåret 2017-2018 - Sist oppdatert: 06.04.2017

Om ordningene >

Kan du ikke jobbe ved siden av utdanningen fordi du har nedsatt funksjonsevne, kan du få mer i støtte og støtte for en lengre periode.

Ekstrastipend >

Elever og studenter i høyere og annen utdanning som ikke kan jobbe ved siden av utdanningen på grunn av nedsatt funksjonsevne, kan få et ekstrastipend...

Støtte om sommeren >

Elever og studenter i høyere og annen utdanning som ikke kan jobbe i sommerferien på grunn av nedsatt funksjonsevne, kan få støtte i tolv måneder.

Støtte til forsinkelse >

Elever og studenter i høyere og annen utdanning med funksjonshemming som blir forsinket utover ett undervisningsår, kan få støtte.

Behovsprøving

Merk at støtte om sommeren og ekstra stipend i undervisningsåret blir behovsprøvd mot inntekt, trygdeytelser og formue når skattefastsettingen (likningen) for det året du har fått støtte, er klar.

Du kan ikke få stipend til forsinkelse utover ett år samtidig som du får trygd som er ment å dekke livsopphold.

Individuelle utgifter støttes ikke av Lånekassen

(f.eks utgifter til assistenthjelp/mentor)

Ved vurdering av arbeidsrettede tiltak i NAV

3 trinns vurdering:

1. Hvilket **mål** har bruker for å skaffe eller beholde inntektsgivende arbeid? (Vil som oftest kunne være flere ulike typer yrker).
2. Hvilke **tiltak/virkemidler er hensiktsmessige** for at brukeren skal kunne sette seg i stand til å skaffe eller beholde et yrke?
3. Hvilket av de hensiktsmessige alternativene er **nødvendig**? (Skal være det som på korteste/rimeligste måte fører frem til arbeid.)

Dersom tiltaket man vurderer som både nødvendig og hensiktsmessig består av **skolegang/utdanning**, må brukers behov vurderes opp mot regelverket i **Forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) kap. 7** (Opplæring) før en endelig aktivitetsplan godkjennes.

HØYERE UTDANNING SOM ARBEIDSRETTET TILTAK I NAV

Kilder:

- **Forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) kap. 7**
- **Rundskriv: Utfyllende regler til Arbeids- og velferdsetatens anvendelse av forskrift om arbeidsmarkedstiltak**

Utdanning

Ordinær utdanning er opplæringstilbud til befolkningen generelt og ikke spesielt innrettet for NAVs brukere. Ordinær utdanning som **arbeidsmarkeds tiltak** skal være et kvalifiserende tiltak for å nå et *konkret mål* om å skaffe eller beholde arbeid.

I en begrunnelse av nødvendighet og hensiktsmessighet for å tilstå utdanning skal det legges særlig vekt på måloppnåelse i form av:

- Vurdering av *arbeidsmarkedet* for personer med denne utdanningen.
- *Individuell egnethet* til å gjøre nytte av utdanningen til å *skaffe eller beholde arbeid*, særlig dersom dette forutsetter etablering av egen virksomhet.

Ordinær utdanning kan eksempelvis gis som:

- Videregående opplæring
- Fagskoler akkreditert av NOKUT
- *Høyere utdanning akkreditert av NOKUT*

Det er utdanningsinstitusjonen og ikke NAV som avgjør kriterier for opptak/inntak til opplæringstilbudet.

Utdanning blir stadig viktigere

Behovet for ufaglært arbeidskraft i «fritt fall»

Utdanning får større betydning for den enkeltes muligheter i arbeidsmarkedet

40% av helt ledige har ikke fullført videregående

Nytt regelverk for opplæringstiltakene fra 1. oktober 2016

De viktigste endringene ved regelendringene

Endret aldersgrense

- Aldersgrensen for utdanningstiltaket settes ned fra 26 år til 22 år.

Endret varighet

- AMO kan gis for inntil ett år.
- Utdanningstiltaket kan gis for inntil tre år. Varigheten kan forlenges i inntil ett år på grunn av sterke sosiale eller helsemessige problem.

Grunnleggende ferdigheter og norsk

- NAV kan tilby norskopplæring innenfor AMO
- NAV kan tilby opplæring i grunnleggende ferdigheter innenfor AMO

Ny ansvarsdeling

- Målgruppen for ordinær utdanning avgrenses til personer uten rett etter opplæringslov eller introduksjonslov.

Færre unntak

- Unntak knyttet til avvikende utdanningssituasjon fjernes
- Unntak fra aldersgrensen på utdanningstiltaket fjernes

Ordinær høyere utdanning som tiltak

Målgruppe:

Arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne.

Aldersgrensen endret fra 26 til 22 år.

Ingen unntak fra nedre aldersgrense.

Varigheten:

Begrenset til maksimalt tre år med inntil ett års forlengelse.

Innenfor disse grensene skal opplæringen eller utdanningen bli **tilpasset studentens behov** og muligheter på arbeidsmarkedet. Ingen unntak.

Tidligere var det flere unntaksbestemmelser. Ikke tilbakevirkende kraft.

Forlengelse utover tre år

Utfordringer mht
studieprogresjon?

Dersom tiltaksdeltaker på grunn av sterke sosiale eller helsemessige problemer ikke kan gjennomføre en nødvendig og hensiktsmessig utdanning *normert til inntil tre års* varighet i løpet av tre år, kan varigheten **forlenges i inntil ett år**.

Det må være en sammenheng mellom relevante sterke sosiale eller helsemessige problemer og muligheten vedkommende har til å gjennomføre den nødvendige og hensiktsmessige utdanningen i løpet av tre år. Vedtak om forlengelse må begrunnes.

For eksempel større behov for hvile, behandling eller redusert utholdenhet av medisinske årsaker - tilsa at utdanningsløpet må ta lengre *tid*.

Forsinkelser

Utfordringer mht
studieprogresjon?

Det kan forekomme at deltakere ikke består eksamen, eller ikke får avlagt eksamen på normert tid.

Dersom dette får den konsekvens at aktivitetsplanen ikke kan gjennomføres som forutsatt, må **hensiktsmessigheten av tiltaket alltid vurderes** på nytt.

Det vil i disse tilfellene ikke være anledning til å forlenge tiltaksperioden ut over 3 år uten at det er tatt stilling til om forsinkelsen kan knyttes til *relevante sterke sosiale eller helsemessige behov hos deltaker.*

MENTORORDNING FOR STUDENTER

Kilder:

- **Forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) Kap. 5**
- **Rundskriv: Utfyllende regler til Arbeids- og velferdsetatens anvendelse av forskrift om arbeidsmarkedstiltak**

Nødvendig faglig, sosial og praktisk støtte

Frikjøp av en **arbeidskollega** eller **medstudent** / medelev for tiltaksdeltakere eller arbeidstakere med behov for nødvendig **faglig, sosial og praktisk støtte** på arbeidsplassen eller opplæringsstedet.

Praktisk bistand?

- praktiske oppgaver i arbeidssituasjonen: kan være arbeidsrelaterte oppgaver som å legge papir i printer, hente saksdokumenter fra arkiv, løfte/hente tunge ting, frakte materiell, i tillegg til personrettede oppgaver som å assistere ved måltider, ta av/på yttertøy og lignende.

Mentor kan også benyttes til **likemannsarbeid** slik at personer i samme livssituasjon, med egen erfaring og kompetanse om tilsvarende type funksjonsnedsettelse bistår med hjelp, støtte og veiledning.

Varighet

- Personer med behov for situasjonsbestemt innsats kan få mentor i inntil **seks måneder**.
- Personer med behov for spesielt tilpasset/varig tilpasset innsats og særskilt behov for bistand fra mentor, kan få tiltaket forlenget i **inntil tre år**. Dette gjelder alle med studie som tiltak gjennom NAV
- Omfang og varighet av tiltaket bør **revideres hyppig** med sikte på en passende nedtrapping av tiltaket.

Når er det behov for mentor?

- Behov for mentor under studiet?
- Hvem avdekker behovet for mentor?
- Like stort behov under hele studiet?
- Behov for mentor ved praksis i bedrift under studiet?
- Kan være aktuelt i en jobbsøkerfase i overgang fra student til ansatt.

Mentor kan benyttes i **kombinasjon med** tiltakene arbeidstrening, **opplæring i form av ordinær utdanning**, midlertidig lønnstilskudd eller varig lønnstilskudd. Mentor kan også benyttes som et selvstendig tiltak i en **ordinær arbeidssituasjon** ved behov for ekstra støtte fra en kollega utover det som må påregnes som vanlig kollegial støtte eller ved en nyansettelse.

Rutiner

- **Alt 1: NAV og student avdekker behov for mentor i tilknytning til studiet:**
 - a. NAV henvender seg til studiested og orienterer om behovet (eget skjema for dette finnes ikke)
 - b. Dialog mellom partene om hensiktsmessig løsning
 - c. Studiested sender inn registrerings skjema for mentor til NAV (hver 3. måned)
 - d. Studiested får vedtak om mentormidler (for 3 mnd om gangen)
 - e. Studiested avgir rapport eller vurdering av gjennomføring av tiltaket. NAV-kontoret bør vanligvis sikre rapportering/vurdering hver tredje måned.
 - f. Studiested må sende inn refusjonskrav med bekreftelse på utbetaling (hver 3. måned) Seinst 2 måneder etter tilsagnsperiodens utløp
- **Alt 2: Studiested og student avdekker behovet for mentor:**
 - a. Studiested/student henvender seg til NAV og orienterer om behovet. La gjerne studenten kommunisere inn behovet via «Ditt nav» mens dere snakker sammen.
 - b. -f

TILRETTELEGGINGS OG OPPFØLGINGSAVTALEN FOR STUDENTER

Tilretteleggings- og oppfølgingsavtale mellom NAV, arbeidssøker og studiested/tiltakssted

Savner du en skriftlig samarbeidsavtale med NAV og student?

- Sikre en god ramme for **samarbeid** med NAV.
- Gi ramme for kontakt og **dialog** mellom NAV, arbeidssøker/student og arbeidsgiver/tiltakssted.
- Sikre **rask tilrettelegging** av studiested/arbeidsplassen for personer med nedsatt arbeidsevne slik at flere kan komme i arbeid.
- **Fordele oppgaver** og tydeliggjøre hvem som har **ansvar** for hva.
- Sikre økt **brukermedvirkning**.
- Legge til rette for et **tverrfaglig samarbeid** i NAV og med øvrige hjelpeapparat.
- Skissere aktuelle **virkemidler**.
- Skape større **forutsigbarhet** og **trygghet** for både arbeidssøker/student og arbeidsgiver/tiltakssted.

Oppfølging skal alltid inngå i avtalen

Det skal være regelmessig kontakt mellom kontaktperson i NAV og partene i arbeids/tiltaksforholdet (studiestedet).

Oppfølgingen og støtten utformes konkret. Kontakten kan opprettholdes gjennom f.eks. studentens «Ditt nav», e-post, telefon eller gjennom besøk på studie/arbeidssted.

Viktig å ha nok kontakt til å ha oversikt over situasjonen i studie/arbeids/tiltaksforholdet for å unngå uheldige avbrudd

Tilretteleggings- og oppfølgingsavtale

Avtale om tilrettelegging og oppfølging i arbeid eller tiltak for

Kari Nordmann

Avtalen skal legge til rette for rask og god tilrettelegging og oppfølging av arbeidssøker og arbeidsgiver med sikte på ansettelse i ordinært arbeid. Avtalen skal avklare ansvar og forpliktelser og skape forutsigbarhet og trygghet for både arbeidssøker og arbeidsgiver, samt sikre brukermedvirkning.

Avtalen gir:

- **En fast kontaktperson i NAV** - som har ansvar for oppfølging av arbeidssøker og arbeidsgiver, både før og etter AT arbeidssøker kommer inn på arbeidsplass.
- **Avtale om oppfølging etter behov.**
- **Rask og samordnet bistand** - rask saksbehandling og iverksetting av tiltak og hjelpemidler innenfor rammen av de virkemidler NAV rår over.
- **Medvirkning** - Arbeidsgiver og arbeidssøker skal medvirke ved utforming av avtalen.

Innholdet i avtalen vil bli vurdert regelmessig og kan endres ved behov. Dette skal sikre at arbeidssøker og arbeidsgiver får den tilrettelegging og oppfølging som skal til for at arbeidssøker skal kunne komme i arbeid.

Det konkrete innholdet i avtalen spesifiserer hvilke tiltak og virkemidler som vurderes som nødvendige, ansvarsfestes og beskrives i en oppfølgingsplan som arbeidssøker, arbeidsgiver og NAV undertegner.

05-01-2016

Dato

May-Liz Flatholm

Kontaktperson

Kontaktperson i NAV: May-Liz Flatholm

Kontoradresse: Statens hus, Prinsens gate 1 (inngang Tinghusgata), 7013 TRONDHEIM

Telefon:

E-post:

For mer informasjon om NAV sine tjenester: www.nav.no

Oppfølgingsplan - Tilretteleggings- og oppfølgingsavtale

Arbeidstaker/tiltaksdeltaker: Kari Nordmann
Fødselsdato: 11-11-90
Telefon:
Stilling/avdeling:
E-post:

Arbeidsgiver:
Org.nr:
Telefon:
Nærmeste leder:
E-post:

Tilrettelegging

Aktiviteter og virkemidler:	Hvem gjør hva:	Frist
Oppfølging fra NAV av person, arbeidsgiver og arbeidsforhold		
Oppfølging av personen på arbeidsplass		
Veiledning og tilrettelegging i arbeidsforhold		
Avtale om arbeidsforhold eller tiltaksplass		
Tilrettelegging og tilskudd til tiltaksplass		

Forhold som bør tilrettelegges:

Tidspunkt for neste oppfølging/samtale:

.....
Arbeidsgiver	Arbeidstaker

.....
Kontaktperson i NAV

Studenter: Øke overgang til arbeid

Studier med **praksis som del av studiet** er viktig med tanke på fremtidige arbeidsmuligheter.

Arbeidsgivere som har praksisstudenter får *ikke* økonomisk godtgjøring fra studiestedet.

Om det er nødvendig må NAV bidra til at praksisoppholdet er mest mulig tilrettelagt og at vi er **i forkant** om det er behov for spesielle hjelpemidler.

Avtaler er særlig viktig når studiested tar kontakt med en arbeidsgiver for å oppnå at en student skal komme inn på en arbeidsplass.

I avtalen bør det stå **hva NAV kan bidra med.**

ØKONOMISK STØTTE NÅR STUDIET ER
GODKJENT SOM TILTAK AV NAV

Ytelser fra NAV

Om utdanning er et arbeidsrettet tiltak:

Livsoppholdsytelser:

- Arbeidsavklaringspenger – aap
- Kvalifiseringsstønad – kvp
- (Tiltakspenger)

Tilleggsstønader

- Reiseutgifter
- Pass av barn og pleie og tilsyn av familiemedlemmer
- Læremidler
- Bolig og overnatting
- Flytting

Tilskudd til tiltaksarrangør ordinær utdanning:

- Tilskudd til skolepenger, semesteravgift og eksamensgebyr ytes på grunnlag av de faktiske utgiftene. Maksimalsats pr. undervisningsår, og en samlet maksimalsats i en sammenhengende tiltaksperiode.
- Tilskudd til mentor

ØKONOMISK STØTTE UAVHENGIG AV OM
STUDIET ER GODKJENT SOM NAV-TILTAK

Ved spørsmål om tilretteleggingsløsninger:

- ta direkte kontakt med NAV Hjelpemiddelsentral.

De bidrar gjerne med råd – og de administrerer løsninger/hjelpemidler.

- Arbeids- og utdanningsreiser (blinde og svaksynte, og personer med forflytningsvansker, dersom man ikke får dekket reiseutgifter på annen måte)
- Lese- og sekretærhjelp (blinde og svaksynte)
- Tolketjenester
- Hjelpemidler

UTFORDRE GJERNE NAV PÅ TETTERE
SAMARBEID!

TAKK FOR MEG!